

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

21 juni 2001

ONTWERP VAN DECREET

betreffende het onderwijs XIII

AMENDEMENTEN

Zie :

729 (2000-2001)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Errata
- Nr. 2 : Advies van het Kinderrechtencommissariaat
- Nr. 3 : Amendementen
- Nr. 4 : Advies van het Kinderrechtencommissariaat

AMENDEMENT Nr. 25**voorgesteld door de Vlaamse regering**

Artikel III.20bis (nieuw)

Een nieuw artikel III.20bis invoegen, dat luidt als volgt :*“Artikel III.20bis**Artikel 146bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 oktober 2000, wordt vervangen door wat volgt :**“Artikel 146bis**In het gewoon kleuteronderwijs wordt het ambt van kinderverzorger gefinancierd of gesubsidieerd. Dit ambt wordt geput uit een afzonderlijk urenpakket dat berekend wordt op basis van normen en criteria die door de regering worden vastgelegd.**De regering bepaalt hoeveel uren er voor een vol-tijdse opdracht kinderverzorger uit dit urenpakket geput worden en legt de modaliteiten vast waaron-der dit ambt kan worden ingericht.”.***VERANTWOORDING**

In uitvoering van CAO V werd in onderwijsdecreet XII-Ensor van 20 oktober 2000 in het kader van de herwaarde-ring van de leerkracht en ten einde de “opvang van het jonge kind” te optimaliseren, een aantal artikelen inge-schreven. Enerzijds werd de mogelijkheid om in het ge-woon kleuteronderwijs kinderverzorgsters aan te werven ingebouwd, anderzijds werd de wegingscoëfficiënt voor kleuters tussen 2,5 en 3 jaar met 10% verhoogd.

Een school kon vanaf 1 september 2000, al naargelang de noden, naast kleuterleidsters ook kinderverzorgsters aan-werven. De enige beperking was dat de aanstelling van kin-derverzorgsters geen “terbeschikkingstelling wegens ont-stentenis van betrekking” mag veroorzaken voor het onder-wijzend personeel.

Deze maatregel leidde ertoe dat ongeveer 1.600 scholen een beperkt aantal lestijden méér kregen dan voorheen. De meeste scholen gebruikten deze lestijden voor de ambten van kleuteronderwijzer. Slechts in een viertal scholen werd een kinderverzorger aangeworven voor enkele lestijden.

Door CAO VI wordt deze maatregel vervangen.

Met het oog op het ten volle invullen van het ambt van kin-derverzorger in het gewoon kleuteronderwijs wordt er een afzonderlijk urenpakket voor kinderverzorger ingesteld. Aan elke autonome kleuter- of basisschool met een mini-mum te bepalen aantal kleuters zal een minimaal aantal

uren kinderverzorger toegekend worden. Scholen met méér dan één vestigingsplaats voor kleuteronderwijs met een mi-nimum aantal zullen een bijkomend aantal uren ontvangen. De regering zal zowel de vereiste leerlingenaantallen als het normensysteem vastleggen. Als gevolg van deze maat-regel wordt met ingang van 1 september 2001 de wegings-coëfficiënt van 1,1 voor kleuters tussen 2,5 en 3 jaar afge-schaft.

AMENDEMENT Nr. 26**voorgesteld door de Vlaamse regering**

Artikel III.23

Dit artikel vervangen door wat volgt :*“Artikel III.23**In artikel 194 van hetzelfde decreet worden de vol-gende wijzigingen aangebracht :**1° in § 1 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt :**“Voor het gewoon kleuteronderwijs gelden vol-gende instapdata :**1° de eerste schooldag na de zomervakantie ;**2° de eerste schooldag na de herfstvakantie ;**3° de eerste schooldag na de kerstvakantie ;**4° de eerste schooldag van februari ;**5° de eerste schooldag na de krokusvakantie ;**6° de eerste schooldag na de paasvakantie.” ;**2° § 2 wordt opgeheven.”.***VERANTWOORDING**

Zie verantwoording bij amendement nr. 25.

AMENDEMENT Nr. 27**voorgesteld door de Vlaamse regering**

Artikel III.25bis (nieuw)

Een nieuw artikel III.25bis invoegen, dat luidt als volgt :*“Artikel III.25bis**In hetzelfde decreet wordt een artikel 194quinquies ingevoegd, dat luidt als volgt :**“Artikel 194quinquies**Tijdens de schooljaren 2001-2002 en 2002-2003 kunnen in het gewoon basisonderwijs geen nieuwe scholen in de financierings- of subsidieregeling opgenomen worden en kunnen er geen structuurwijzigingen worden doorgevoerd waardoor de school in programmatie gaat. Deze bepaling geldt niet ten aanzien van :*

- *de scholen die opgericht worden overeenkomstig artikel 97, 98 en 99 ;*
- *de scholen die in de in artikel 138, § 1, 1° bedoelde aanvullende lestijden cultuurbeschouwing inrichten.”.*

VERANTWOORDING

Het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 heeft de regelgeving voor scholen van het basisonderwijs vereenvoudigd, verduidelijkt en verhelderd, heeft een aantal vernieuwingen doorgevoerd, maar heeft niet geraakt aan normen en lestijdschalen. De regelgeving die het uitzicht van het onderwijslandschap in het gewoon basisonderwijs bepaalt, dateert van het begin van de jaren '80, toen onderwijs nog een grotendeels federale materie was en er normen voor heel België moesten worden vastgelegd.

Het door het decreet basisonderwijs uitgetekende kader heeft op twee fundamentele punten een nieuwe invulling nodig.

Eenzijds voorziet de huidige regelgeving in onvoldoende comfort en omkadering voor de scholen van het basisonderwijs. Een kwaliteitsvol onderwijs noodzaakt een nieuwe en ruimere visie op administratieve en beleidsondersteuning.

Anderzijds moet men vaststellen dat de huidige kennismaatschappij vereist dat het niveau waarop een school van het basisonderwijs bestuurd wordt een groter draagvlak, en aldus een grotere professionaliteit krijgt. Om dynamisch te kunnen inspelen op maatschappelijke vernieuwingen, drin-

gen zich vandaag schaalvergroten maatregelen op in functie van een bundeling van onderwijskundige en bestuurlijke know-how, een vergroting van de flexibiliteit en de autonomie van de scholen en de uitbouw van een rationeel en coherent onderwijsaanbod. De huidige, lage programmatie- en rationalisatienormen zijn echter toegesneden op de Belgische onderwijssituatie van 20 jaar geleden, en belemmeren in belangrijke mate het streven naar grotere structuren.

Het is onmogelijk om beide problemen afzonderlijk aan te pakken, los nog van de wenselijkheid om de hertekening van het onderwijslandschap in één eenduidige operatie af te ronden. Het vergroten van het comfort van de scholen en het uitwerken van schaalvergroten structuren hebben immers beide ingrijpende effecten op elkaar, onder meer wat de allocatie en de berekening van de bijkomende ondersteuning betreft. Een weloordachte combinatie van beide innovaties moet het daarenboven overbodig maken dat scholen zoeken naar ‘creatieve constructies’ (onder andere via opsplitsingen en herstructureringen) om over een groter comfort te kunnen beschikken.

De geplande hertekening zal in geen geval leiden tot besparingen in het basisonderwijs, maar moet het mogelijk maken dat de bestaande middelen beter aangewend en ingezet kunnen worden. Het nieuwe onderwijslandschap zal evenmin leiden tot mastodontscholen. Het principe van “één onderwijsplaats onder iedere kerktoeren” blijft gehandhaafd. De hertekening van het onderwijslandschap zal wél een aantal anomalieën uit het verleden wegwerken, gunstiger normen voor structuren met een voldoende schaalgrootte inhouden en de situatie van de schooldirecteurs verbeteren.

Omwille van de boven geschetste noodzaak van de hertekening, moet deze zo snel mogelijk verwezenlijkt kunnen worden. Een realistisch tijdsplan van conceptualisering tot implementatie bedraagt twee jaar. Het ontwikkelen van het tekstmateriaal en het aftoetsen daarvan aan de verwachtingen van de verschillende onderwijsgeledingen neemt, geleid op de te volgen procedurele weg, één jaar in beslag. Om de scholen toe te laten de innovaties op een efficiënte manier te kunnen voorbereiden, moet een bijkomend jaar worden voorzien. De nieuwe maatregelen zullen met andere woorden ingang vinden op 1 september 2003.

Gedurende deze periode van hertekening, waarvan het wel-slagen in belangrijke mate afhangt van een efficiënte heroriëntering van de programmatie- en rationalisatienormen, wordt als begeleidende maatregel een ‘programmatiestop’ ingevoerd. Tijdens de volgende twee schooljaren zullen er geen nieuwe scholen in de financierings- of subsidieregeling worden opgenomen, noch zullen er structuurwijzigingen doorgevoerd kunnen worden die aanleiding geven tot programmatie van scholen. Deze maatregel dringt zich op opdat de geplande vernieuwingen niet gehypothecerd zouden worden. De afgelopen jaren is er immers een evolutie waar te nemen die haaks staat op de geplande hertekening. Middelgrote tot grote scholen splitsen zich op, om op die manier over meerdere directie-ambten te kunnen beschikken en het gunstig effect van de degressieve lestijdschalen te kunnen genieten. Dergelijke opsplitsingen in deelentiteiten, waarvan het aantal sinds het decreet basisonderwijs stelselmatig toeneemt, zijn onbestaanbaar met de werkzaamheden aan en de voorbereiding van een onderwijslandschap dat gekenmerkt wordt door een gemoderniseerd normenstelsel.

De maatregel geldt niet ten aanzien van de zogenaamde ‘vrije keuze-scholen’, die beantwoorden aan de criteria vastgelegd in de artikelen 97 tot en met 99 van het decreet basisonderwijs en op vraag van ouders van ten minste zestien leerlingen in de financierings- of subsidiëringsregeling worden opgenomen. Deze uitzondering wordt gemotiveerd door de zorg om de vrije schoolkeuze van de ouders daadwerkelijk te verzekeren¹.

De maatregel geldt evenmin ten aanzien van de scholen die conform het decreet basisonderwijs cultuurbeschouwing inrichten in de aanvullende lestijden voor godsdienst en niet-confessionele zedenleer. Deze uitzondering berust op objectieve én relevante criteria :

- objectief, want de inrichtende machten van de scholen die cultuurbeschouwing inrichten hebben eigen, decretaal beschreven karakteristieken². Deze scholen hebben daarenboven ook een aantal feitelijke kenmerken, die een ongelijke behandeling kan verantwoorden³. De scholen zijn slechts in geringe mate – en geografisch zeer verspreid – aanwezig in het onderwijslandschap. Het gaat om een beperkte groep, die nog in opbouw is en soms reeds moeite heeft om te voldoen aan het huidige normenstelsel. Om die reden werd een gelijkaardige groep in het decreet van 14 juli 1998 houdende diverse maatregelen met betrekking tot het secundair onderwijs en tot wijziging van het decreet van 25 februari 1997 betreffende het basisonderwijs onder de lagere programmatienorm van 150 in plaats van 300% gebracht.
- relevant, want een groep met deze karakteristieken gedurende twee jaar verbieden om scholen op te richten, zou op gespannen voet staan met de (actieve) vrijheid van onderwijs. Voor de scholen die cultuurbeschouwing inrichten, hangt dit zoals aangegeven samen met het feit dat dit onderwijs in een opstartfase zit en in Vlaanderen sterk versnipperd is.

¹ Cf. Arbitragehof, nr. 85/98, 15 juli 1998, B.3.8.

² Art. 24, §5 G.W. schrijft voor: “De wet en het decreet houden rekening met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoorden”.

³ Cf. de verklarende nota van de Regering bij het voorstel tot wijziging van artikel 17 van de Grondwet, Parl. St., Senaat, BZ 1988, 100-1/1°.